

ADLARI OĞURLANMIŞ UŞAQLAR

Bu doğrudur ki, adın hər bir insanın necə bir insan olduğuna heç bir dəxli yoxdur. Necə ki, bir çox xalqlarda olduğu kimi, bizlərdə də böyük və çox yüksək dəyərli insanlar olmuşlar ki, onların adları bir o qədər də gözəl olmamışdır. İnsafla demiş olsaq, örnək olaraq Mirzə Fətəli Axondov kimi böyük bir insanın adının harasına gözəl demək olar? Və ya Sabirin adı bizdə təəssüf hissi doğurmurmu? Onun kimi çalxalanıb gurlayan bir ruha necə Sabir (səbr edən) demək olar?

Odur ki, son vaxtlarda bizlərdə gənc ata-anaların gözəl adlarla maraqlanmaları məni də az sevindirməmişdir. Onlar uşaqlarına dilimizdə olan, çox xoş səslənən və gözəl anlam daşıyan adlar seçmişdilər. Örnək olaraq:

Sona, Səhənd, Elşən, Araz və bu kimi adları eşidəndə sanki qürbətə özündə belə birdən doğma çöllərdə, doğma yerlərdə və bir sözlə ana südü qoxuyan doğma dildə və mahnılarda olursan. Ancaq elə vaxtlar da olur ki, ürəyində deyirsən ki, keşke bu adları eşitməyəydim!!!

Görürsən ki, gözəl, şirin bir qız uşağının adı Arazdır. Təkcə bu adı eşitməklə xalqımızın tarixinin ən acı, ən toxtamaz ağrısı göz önündə canlanır: Bir ölkə, bir xalq, bir dil, bir milli ruh ortadan saqqalanmış! Və Araz bu amansız qopulmanın qanıdır sanki axır! Bir baxın ki, bu ad nələr daşıyır özündə!

Çağırırsan: Bura gəl Araz! Danışdırmaq istəyirsən, dili dolaşır, fikri qarışır uşağın, başını silkələyib qızarır Araz. Mat-məəttəl qalırsan ki, nə oldu uşağa? Və anlayırsan ki, Araz öz dilində danışa bilmir! Onunla farsca, rusca danış istərsən, bülbül olub ötcəkdir.

Baxırsan ki, Sonadır adı bir uşağın. Sona! Özündən asılı olmadan gözlərini yumub bu adı eşitmək istəyirsən, şirin bir mahnı eşidirmiş kimi olursan. Yalnız bu bircə ad, səni alıb qanadlarına gör haralara aparır! Nə qədər eşitdiyən gözəl

mahnılarımızda bu söz baş söz kimi yer almışdır. Göllərin nazlı sonaları... Sevgililərin onlar qədər gözəlliyi ki, mavi bir cizgi kimi xalq poeziyamızdan gəlib keçir. Yaxınlaşıb ona soruşursan: - Hə, Sona, necəsən? Rəsm çəkməyi sevir misən? Və...

Sona susur, dinmir; təkrar soruşursan, çaşbaş qalmış Sona e'tirazlı ifadə ilə dillənir: "Axe mən nemidunəm to çi migi!"

O duyğuların alt-üst olur, başa düşürsən ki, fars dilini ləhcəsiz danışa bilən Sona (həm də İranda yox, Almaniyada!) öz dilini heç ləhcəli də danışa bilmir! Səhənd də belə, Elşən də belə... Mən belə kədərli hallarla qarşılaşanda ürəyimdən bir arzu keçir, bu arzu ki, nə olardı insanlar yatmaq istədikləri zaman paltarlarını soyunduqları kimi, adlarını da soyunub bir kənara qoyaydılar. Mən gözə görünmədən bu uşaqların yatdıqları yerə keçib onların adlarını oğurlayardım. Uşaqlar oyanarkən adlarını tapa bilməyib adsız qalaydılar. Onların ata-anaları bir daha uşaqlarının adları oğurlanmasın deyə onlar üçün, onlara uyğun, onlara yaraşan adlar axtarıb tapaydılar.

Sonanın dediyi sözlər: "Axı mən bilmirəm ki, sən nə deyirsən!"

1990. Bonn